

Αριθμός 104

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 2001 ΕΩΣ 2020

Η Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής «η Έφορος»), ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχονται δυνάμει του άρθρου 10 των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 έως 2020 (εφεξής «ο Νόμος»), εκδίδει την ακόλουθη Απόφαση σε σχέση με το Μέτρο ενίσχυσης που πιλοφορείται:

«Σχέδιο Χορηγιών για τη Δημιουργία, Εκσυγχρονισμό και Ψηφιακή Αναβάθμιση Μονάδων Μεταποίησης ή/ και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων».

Το άρθρο 10(3) του Νόμου απαγορεύει να τεθεί σε ισχύ στη Δημοκρατία μέτρο κρατικής ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο (α) του άρθρου 9(Α) του Νόμου, εκτός εάν έχει προηγουμένως εγκριθεί από την Έφορο και έχουν τηρηθεί οι τυχόν όροι που η Έφορος επέβαλε με την εκδοθείσα δυνάμει του εδαφίου (2) Απόφασή της.

Α. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 28 Δεκεμβρίου 2021 το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κοινοποίησε στην Έφορο προσχέδιο μέτρου ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο Χορηγιών για τη Δημιουργία, Εκσυγχρονισμό και Ψηφιακή Αναβάθμιση Μονάδων Μεταποίησης ή/ και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων» (εφεξής «το Μέτρο»).

Β. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΝΤΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

1. Αρμόδια Αρχή

Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του κοινοποιηθέντος Μέτρου είναι το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (εφεξής «η Αρμόδια Αρχή»).

2. Στόχοι του Μέτρου

- Η αναβάθμιση ή/και δημιουργία σύγχρονων μονάδων μεταποίησης ή/και εμπορίας γεωργικών προϊόντων.
- Η αύξηση του αριθμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου.
- Η ανάπτυξη νέων προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία.
- Η ανάπτυξη νέων επεξεργασιών και η εφαρμογή τεχνολογιών που συνδέονται με τα προϊόντα αυτά και η προώθηση καινοτόμων επενδύσεων.
- Η αξιοποίηση πρώτων υλών γεωργικής προέλευσης, αξιοποιώντας πρωτίστως την ντόπια παραγωγή.
- Η διατήρηση και προώθηση παραδοσιακών και βιολογικών προϊόντων.
- Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ειδικότερα στις αγροτικές περιοχές.

3. Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που θα παραχωρούνται μέσω του Μέτρου είναι νέες ή υφιστάμενες Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ), όπως ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06.05.2003 και αρ. 2003/361/ΕΚ που αναλαμβάνουν την υλοποίηση επενδύσεων στους επιλέξιμους κλάδους και δραστηριότητες που καλύπτει το Σχέδιο και ευρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής. Το Σχέδιο καλύπτει υφιστάμενες ή/και νέες μονάδες που δραστηριοποιούνται ή θα δραστηριοποιηθούν με την μεταποίηση των γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΣΛΕΕ») εκτός των προϊόντων που φαίνονται στο Παράρτημα ΙΙ του σχεδίου.

Στους Δικαιούχους περιλαμβάνονται και οι Αναγνωρισμένες από την Αρμόδια Αρχή Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών. Στις περιπτώσεις των Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών που εφαρμόζουν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, η επιλεξιμότητα των δράσεων τους περιορίζεται μόνο σε δράσεις που δεν περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό τους Πρόγραμμα.

Στους δικαιούχους δεν περιλαμβάνονται:

- Οι προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών Κατευθυντήριων Γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (2014/C 249/01) με εξαίρεση επιχειρήσεις που δεν ήταν προβληματικές στις 31 Δεκεμβρίου 2019 αλλά κατέστησαν προβληματικές κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2020 έως τις 30 Ιουνίου 2021, εξαιτίας της πανδημίας COVID 19, οι οποίες είναι επιλέξιμες για ενίσχυση.
- Οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχουν ακόμα αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκεινται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης θεωρούνται προβληματικές και δεν δικαιούνται ενίσχυση από το Μέτρο.
- Οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η οποία κήρυξε μια ενίσχυση, χορηγηθείσα από το ίδιο κράτος μέλος, παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5 (α) του Καν. αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014.

4. Νομική βάση του Μέτρου

Το Μέτρο θα εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Το Σχέδιο Χορηγιών περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) Κύπρου για την περίοδο 2021 – 2026 και θα χρηματοδοτηθεί από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

5. Προϋπολογισμός

€25 εκ. ευρώ εκ των οποίων τουλάχιστον 5 εκ. ευρώ θα χορηγηθούν σε πολύ μικρές επιχειρήσεις.

6. Διάρκεια

Η διάρκεια εφαρμογής του Μέτρου αναφέρεται ότι θα είναι η περίοδος 2021-2026.

7. Επιλέξιμες δαπάνες και ένταση της ενίσχυσης

Οι γενικές κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση είναι οι εξής:

- (α) Δαπάνες σε κτίρια και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών
- (β) Καινούρια μηχανήματα/ εξοπλισμός
- (γ) Δαπάνες ψηφιακής αναβάθμισης
- (δ) Μεταφορικά μέσα
- (ε) Γενικά έξοδα που σχετίζονται με τις πιο πάνω δαπάνες

Για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται με σαφή, συγκεκριμένα και επικαιροποιημένα αποδεικτικά έγγραφα. Η Αρμόδια Αρχή, μέσω των προαναφερθέντων αποδεικτικών στοιχείων και των επιτόπιων ελέγχων, θα διασφαλίζει τον υπολογισμό της ενίσχυσης που χορηγείται σε είδος μέσω του Μέτρου ώστε να μπορεί να υπολογιστεί με ακρίβεια το ακαθάριστο ισοδύναμο της επιχορήγησης.

Το ΦΠΑ δεν είναι επιλέξιμο για ενίσχυση.

8. Διαδικασία έγκρισης των αιτήσεων

Η αρχική εξέταση των αιτήσεων/προτάσεων θα γίνεται από την Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ. Θα ελέγχεται κατά πόσο οι αιτήσεις που θα υποβληθούν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις για ένταξη τους στο Μέτρο, τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, πληρότητας και κανονικότητας του έργου και τη συμβατότητα του με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (Παράρτημα Χ του Οδηγού του Μέτρου).

Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων/ προτάσεων που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης του Σχεδίου (Παράρτημα IV του Οδηγού του Μέτρου).

Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Η Έφορος, βάσει του άρθρου 9Α(α) του Νόμου, αξιολογεί και εγκρίνει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10 του Νόμου, τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στη Δημοκρατία οι οποίες, σύμφωνα με Κανονισμούς ή Αποφάσεις που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Ένωση, δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουλίου 2015¹, απαλλάσσονται από την υποχρέωση της κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 3, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «η ΣΛΕΕ»).

2. Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «κρατική ενίσχυση» σημαίνει κάθε μέτρο το οποίο πληροί όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ, με βάση το οποίο «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως».

Το κοινοποιηθέν Μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά όλα τα κριτήρια του άρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ, δηλαδή:

- (α) Χορηγείται δηλαδή μέσω κρατικών πόρων, διότι οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας τίθενται στη διάθεση και τον έλεγχο των κρατών μελών της ΕΕ.
- (β) Συνιστά οικονομικό πλεονέκτημα προς τους δικαιούχους, καθώς το κράτος καλύπτει μέρος των επενδυτικών δαπανών των ίδιων των επιχειρήσεων, τις οποίες υπό κανονικές συνθήκες επιβαρύνονται στο σύνολό τους οι ίδιες οι επιχειρήσεις.
- (γ) Είναι επιλεκτικό, καθότι συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ενός συγκεκριμένου οικονομικού κλάδου, δηλαδή των επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων.
- (δ) Νοθεύει τον ανταγωνισμό σε βαθμό επηρεασμού των ενδοενοσιακών συναλλαγών, διότι, λόγω της ύπαρξης της κοινής γεωργικής πολιτικής, της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη της ΕΕ αλλά και των κανονισμών για την κοινή οργάνωση των αγορών, κάθε ενίσχυση στο τομέα των γεωργικών προϊόντων, οσοδήποτε μικρή, θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

3. Συμβατότητα της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά

Η νομική βάση για την αξιολόγηση της κοινοποιηθείσας κρατικής ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά είναι ο Κανονισμός με αρ. (ΕΕ) 702/2014 (εφεξής «ο Κανονισμός») για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβίβασιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»). Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού, τα καθεστώτα ενισχύσεων που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου Ι του Κανονισμού καθώς και τις ειδικές προϋποθέσεις για την αντίστοιχη κατηγορία ενισχύσεων που προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του Κανονισμού, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 2 ή 3 της ΣΛΕΕ και απαλλάσσονται της υποχρέωσης κοινοποίησης που προνοείται από το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

¹ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 248, της 24.9.2015, σ.1.

Οι ειδικές προϋποθέσεις του Κανονισμού, οι οποίες θα πρέπει να διέπουν την κατηγορία ενισχύσεων, στην οποία ανήκει το Μέτρο, καθορίζονται στο άρθρο 17 του Κανονισμού με τίτλο: «Ενισχύσεις για επενδύσεις συναφείς με τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων».

4. Η Έφορος, αφού αξιολόγησε το Μέτρο, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού, κατέληξε στα εξής:

(α) Ως προς την εκπλήρωση των προϋποθέσεων του κεφαλαίου I του Κανονισμού σημειώνονται τα εξής:

i. Πεδίο Εφαρμογής

Το άρθρο 1(1)(α)(i) του Κανονισμού καθορίζει ότι αυτός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που χορηγούνται σε ΜΜΕ οι οποίες δραστηριοποιούνται στο γεωργικό τομέα, δηλαδή την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, με εξαίρεση τα άρθρα 14, 15, 16, 18, 23 και 25 έως 28, τα οποία εφαρμόζονται μόνο στις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή. Το Μέτρο εμπίπτει στο άρθρο 17 του Κανονισμού και εφαρμόζεται αποκλειστικά σε ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων.

Επίσης, στο Μέτρο υπάρχει πρόνοια για αποκλεισμό των επιχειρήσεων, κατά των οποίων εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, η οποία κήρυξε μια ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά. Ως εκ τούτου ικανοποιείται η πρόνοια του άρθρου 1(5)(α) του Κανονισμού.

Ο Κανονισμός, με βάση την παράγραφο 6 του άρθρου 1, δεν εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2(14) του Κανονισμού. Ωστόσο, το Μέτρο παραπέμπει στην έννοια της προβληματικής επιχείρησης, όπως αυτή δίδεται στις «Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων». Δεδομένου όμως ότι η έννοια των προβληματικών επιχειρήσεων στον Κανονισμό είναι στενότερη από αυτήν που δίδεται στις πιο πάνω Κατευθυντήριες Γραμμές, θεωρείται ότι το Μέτρο ικανοποιεί τον όρο του Κανονισμού περί αποκλεισμού των προβληματικών επιχειρήσεων.

Περαιτέρω, με βάση το άρθρο 1(7) του Κανονισμού, κρίνεται ότι τόσο οι ενισχύσεις που προβλέπει το Μέτρο όσο και οι όροι που τις συνοδεύουν καθώς και η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής του δε συνιστούν παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που να το καθιστά παράνομο στο σύνολό του.

ii. Όρια κοινοποίησης

Βάσει του άρθρου 4(1)(γ) του Κανονισμού, το όριο κοινοποίησης των μεμονωμένων ενισχύσεων που εμπίπτουν στο άρθρο 17 του Κανονισμού είναι τα 7,5 εκ. Ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο. Το Μέτρο θέτει ως ανώτατο όριο χορηγίας ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο τις 500 χιλ. ευρώ, και συνεπώς η πιο πάνω προϋπόθεση του Κανονισμού πληρούται.

iii. Διαφάνεια

Σύμφωνα με το άρθρο 5(1) του Κανονισμού, αυτός εφαρμόζεται μόνο σε διαφανείς ενισχύσεις, δηλαδή ενισχύσεις των οποίων μπορεί να υπολογιστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης, χωρίς να είναι αναγκαία η διενέργεια αξιολόγησης κινδύνου. Ως «ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης» στο άρθρο 2(20) του Κανονισμού ορίζεται το «ποσό της ενίσχυσης, εάν είχε παρασχεθεί υπό μορφή επιχορήγησης στον δικαιούχο κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων».

Στο Μέτρο προνοείται ότι όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Επίσης, ο ΦΠΑ δεν είναι επιλέξιμος για ενίσχυση. Το ύψος των δαπανών πιστοποιείται με παραστατικά. Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών ή πιστό αντίγραφο σφραγισμένο και υπογεγραμμένο από τον προμηθευτή και οι αποδείξεις εξόφλησής τους. Συνεπώς το μέτρο πληροί την προϋπόθεση της διαφάνειας.

iv. Χαρακτήρας κινήτρου

Με βάση το άρθρο 6(1) του Κανονισμού οι ενισχύσεις πρέπει να έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Οι ενισχύσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών² για το έργο ή τη δραστηριότητα γραπτή αίτηση ενίσχυσης, η οποία να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα πληροφοριακά στοιχεία βάσει της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Ως εκ τούτου, δεν επιτρέπεται η καταβολή ενίσχυσης για επιλέξιμες δράσεις του Μέτρου οι οποίες θα έχουν ξεκινήσει πριν από την υποβολή αίτησης για συμμετοχή στο Μέτρο.

Στον Οδηγό του Μέτρου αναφέρεται ότι, οι δαπάνες των οποίων οι εργασίες άρχισαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι μη επιλέξιμες στην ολότητά τους. Ως έναρξη υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου θα θεωρείται το ξεκίνημα των κατασκευαστικών εργασιών είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή τη χρήση υπηρεσιών, εκτός των προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας που συμπεριλαμβάνονται στις επιλέξιμες δαπάνες, εάν τιμολογήθηκαν μετά τις 1.6.2021. Ωστόσο, δεδομένου ότι, βάσει του ορισμού της έναρξης εργασιών, οι μελέτες σκοπιμότητας που συνδέονται με την επένδυση δεν θεωρούνται ως έναρξη εργασιών, η εκ των υστέρων ενίσχυση τους δεν επηρεάζει τον χαρακτήρα κινήτρου του Μέτρου.

v. Ένταση της ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες

Σύμφωνα με το άρθρο 7(1) του Κανονισμού, για «τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία υπολογίζονται πριν από την έκπτωση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων», και «οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται με σαφή, συγκεκριμένα και επικαιροποιημένα αποδεικτικά έγγραφα». Οι συγκεκριμένες πρόνοιες του Κανονισμού ικανοποιούνται, όπως προαναφέρθηκε και στο σχετικό σημείο 2 (α) (iii) της παρούσας Απόφασης για τη διαφάνεια του Μέτρου.

² Σύμφωνα με το άρθρο 2(25) του Κανονισμού, «έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα» είναι είτε η έναρξη των δραστηριοτήτων ή των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή τη χρήση υπηρεσιών ή ανάληψη άλλης δέσμευσης που καθιστά το έργο ή τη δραστηριότητα μη αναστρέψιμο, όποιο από τα ανωτέρω είναι προγενέστερο· η αγορά γης και εργασίες προπαρασκευής όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών».

vi. Σώρευση

Η πρόνοια του Μέτρου που ρυθμίζει τη σώρευση ενισχύσεων είναι σύμφωνη με το άρθρο 8 του Κανονισμού. Συγκεκριμένα, δεν επιτρέπεται ο δικαιούχος ενίσχυσης, να λαμβάνει, για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, κρατικές ενισχύσεις ή ενωσιακή χρηματοδότηση που τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών ή ενισχύσεις de minimis, οι οποίες υπερβαίνουν στο σύνολό τους τις ανώτατες εντάσεις και τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης, όπως αυτά καθορίζονται στο Κεφάλαιο III του Κανονισμού.

vii. Δημοσίευση και Ενημέρωση

Το Μέτρο θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις δημοσιότητας και ενημέρωσης που προβλέπονται στο άρθρο 9 του Κανονισμού. Οι προϋποθέσεις αυτές αφορούν στη δημοσίευση σε εθνικό ενιαίο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις συνοπτικών πληροφοριών του Μέτρου στην τυποποιημένη μορφή που καθορίζεται στο παράρτημα II του Κανονισμού 702/2014 και του πλήρους κειμένου των Μέτρου ή συνδέσμου που οδηγεί προς αμφότερα. Οι συνοπτικές πληροφορίες θα πρέπει να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Μέτρου. Τόσο οι συνοπτικές πληροφορίες όσο και το πλήρες κείμενο του Μέτρου θα πρέπει να παραμένουν διαθέσιμες επί τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Ο διαδικτυακός σύνδεσμος που οδηγεί στο πλήρες κείμενο του Μέτρου θα πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή στο έντυπο που επισυνάπτεται στον Κανονισμό ως Παράρτημα II.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, το κείμενο του Μέτρου θα πρέπει να περιέχει ρητή παραπομπή στον Κανονισμό, με αναφορά του τίτλου του και των στοιχείων δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στις ειδικές διατάξεις του Κεφαλαίου III του Κανονισμού, τις οποίες αφορά η εν λόγω πράξη ή στην εθνική νομοθεσία με την οποία εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού.

viii. Παρακολούθηση

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού, τα κράτη μέλη διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που είναι αναγκαία για να διαπιστωθεί αν πληρούνται οι όροι που θεσπίζονται στον παρόντα Κανονισμό. Οι φάκελοι αυτοί πρέπει να διατηρούνται επί 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης είτε της ad hoc ενίσχυσης είτε της τελευταίας ενίσχυσης δυνάμει καθεστώτος ενισχύσεων. Σε συνοδευτική επιστολή της Αρμόδιας Αρχής προς την Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ημερ. 14 Δεκεμβρίου 2021, η Αρμόδια Αρχή δεσμεύεται ότι θα τηρήσει την πιο πάνω υποχρέωση.

ix. Διάρκεια

Στον Οδηγό αναφέρεται ως διάρκεια εφαρμογής του Μέτρου η περίοδος 2021-2026 ενώ αναφέρεται επίσης ότι το Μέτρο θα εφαρμοσθεί με βάση τις όποιες μελλοντικές τροποποιήσεις του Κανονισμού. Τονίζεται, ωστόσο, ότι ο Κανονισμός λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και με βάση το άρθρο 51 (4) του Κανονισμού τα καθεστώτα ενισχύσεων που έχουν απαλλαγεί δυνάμει του παρόντος κανονισμού εξακολουθούν να τυγχάνουν της απαλλαγής για περίοδο προσαρμογής έξι μηνών. Συνεπώς, δεδομένου ότι η διάρκεια εφαρμογής του Σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει την διάρκεια ισχύος του Κανονισμού βάσει του οποίου εφαρμόζεται, θα πρέπει η Αρμόδια Αρχή είτε να ολοκληρώσει την διαδικασία έγκρισης των αιτήσεων μέχρι τις 30 Ιουνίου 2023 είτε κατά την έναρξη ισχύος του νέου Κανονισμού, να κοινοποιήσει στην Έφορο την παράταση του Μέτρου, έτσι ώστε να αξιολογηθεί η συμβατότητά του με τους όρους του νέου Κανονισμού και, εφόσον εγκριθεί, να εφαρμοσθεί μέχρι το 2026.

(β) Ως προς την εκπλήρωση των προϋποθέσεων του κεφαλαίου III του Κανονισμού 702/2014 σημειώνονται τα εξής:

Βάσει του άρθρου 17 του Κανονισμού, οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού συναφείς με τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων του άρθρου 17 καθώς και του κεφαλαίου I του Κανονισμού.

Η αξιολόγηση της συμβατότητας του Μέτρου με τις, σχετικές με αυτό, προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 17 του Κανονισμού έχει ως εξής :

α) Σύμφωνα με την παράγραφο 1, οι ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται για «επενδύσεις σε πάγια ή άυλα στοιχεία ενεργητικού».

Οι ορισμοί του πάγιου ή ενσώματου και άυλου στοιχείου ενεργητικού δίδονται στο άρθρο 2, παράγραφοι 21 και 22, του Κανονισμού. Εκτιμάται ότι θα πρέπει το Μέτρο να αναφέρει ρητά την πιο πάνω πρόνοια, έτσι ώστε να εφαρμοστεί με νομική ασφάλεια όσον αφορά την ακριβή φύση των επιλέξιμων δαπανών που καθορίζονται στο σχέδιο. Νοείται ότι, στις επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να συμπεριληφθούν και γενικές δαπάνες, όπως αναφέρεται στο εδάφιο δ) του άρθρου 17(2) του Κανονισμού, αρκεί οι γενικές αυτές δαπάνες να συνδέονται άρρηκτα με τις επενδύσεις σε στοιχεία ενεργητικού που ορίζονται στα υπόλοιπα εδάφια του άρθρου 17(5).

β) Σύμφωνα με την παράγραφο 2, «η επένδυση πρέπει να αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων ή την εμπορία γεωργικών προϊόντων».

Το Μέτρο κάνει ρητή αναφορά στις επιχειρήσεις μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, όπως αυτά ορίζονται στο Παράρτημα I της ΣΛΕΕ.

γ) Σύμφωνα με την παράγραφο 3, «Επενδύσεις σε σχέση με την παραγωγή τροφίμων με βάση τα βιοκαύσιμα δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος άρθρου».

Το Μέτρο περιλαμβάνει την πιο πάνω απαγόρευση.

δ) Σύμφωνα με την παράγραφο 4, «η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης».

Στις προϋποθέσεις συμμετοχής των δικαιούχων αναφέρεται ότι, η επένδυση θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την ενωσιακή και με την εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική προστασία και όπου απαιτείται, να γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ (η οποία τροποποίησε την Οδηγία 2011/92/ΕΕ) και την εθνική νομοθεσία (Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμοι του 2018 και 2021). Με βάση το Μέτρο, οι πιο πάνω προϋποθέσεις ισχύουν κατά το στάδιο της αίτησης των επιχειρήσεων για υπαγωγή στο Μέτρο, και συνεπώς ο πιο πάνω όρος ικανοποιείται.

ε) Η παράγραφος 4 ορίζει τις επιλέξιμες δαπάνες που εμπίπτουν στο άρθρο 17 ως εξής:

«α) κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·

β) αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·

γ) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·

δ) απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων.»

Το Μέτρο καλύπτει τις εξής γενικές κατηγορίες δαπανών:

- Κτίρια και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών
- Καινούρια μηχανήματα/ εξοπλισμός
- Δαπάνες ψηφιακής αναβάθμισης
- Μεταφορικά μέσα
- Γενικά έξοδα που συνδέονται με τις πιο πάνω κατηγορίες δαπανών

Οι υποκατηγορίες δαπανών που καθορίζονται αναλυτικά στο Μέτρο εμπίπτουν στις επιτρεπόμενες επιλέξιμες δαπάνες που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 17 του Κανονισμού. Ωστόσο θα πρέπει να αποσαφηνιστούν και ενδεχομένως να τροποποιηθούν η υποκατηγορία επιλέξιμων δαπανών με αρ.12.3.1.2 (Λογισμικά συστήματα και υπηρεσίες πληροφορικής), θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι οι υπηρεσίες πληροφορικής συνδέονται άρρηκτα με την απόκτηση ή δημιουργία του λογισμικού που επιχορηγείται στο πλαίσιο του Μέτρου και ότι η ενίσχυση δεν καλύπτει άλλες υπηρεσίες πληροφορικής, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17 (5) του Κανονισμού.

στ) Σύμφωνα με την παράγραφο 6, «άλλες δαπάνες, εκτός από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχεία α) και β) οι οποίες αφορούν συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, γενικά έξοδα και ασφάλιστρα δεν θεωρούνται επιλέξιμες. Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.»

Το Μέτρο δεν περιλαμβάνει ως επιλέξιμες τις πιο πάνω δαπάνες

ζ) Σύμφωνα με την παράγραφο 7, «δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επενδύσεις με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα».

Το Μέτρο αποκλείει τις πιο πάνω ενισχύσεις κάνοντας ρητή αναφορά στους ορισμούς του «ενωσιακού προτύπου» και των «επενδύσεων με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά πρότυπα», όπως αυτοί δίδονται στα στοιχεία 30) και 33) του άρθρου 2 του Κανονισμού, αντίστοιχα.

η) Η παράγραφος 8 αποκλείει τις «ενισχύσεις κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, ακόμη και όταν οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί αφορούν μόνο την ενωσιακή στήριξη που προβλέπεται στον εν λόγω κανονισμό.»

Το Μέτρο αποκλείει σαφώς τις πιο πάνω ενισχύσεις.

θ) Στην παράγραφο 9 ορίζονται οι ανώτατες εντάσεις των ενισχύσεων. Η βασική ανώτατη ένταση ορίζεται στο 40% του κόστους των επιλέξιμων δαπανών με την δυνατότητα προσαυξήσεων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής στο Μέτρο.

Το Μέτρο θέτει ως ανώτατη ένταση ενίσχυσης το 40% του επιλέξιμου κόστους με ανώτατο ποσό χορηγίας τις 500 χιλ. ευρώ και συνεπώς συμμορφώνεται με την ανώτατη επιτρεπόμενη ένταση του Κανονισμού.

Δ. ΑΠΟΦΑΣΗ

1. Η Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τα πιο πάνω, αποφασίζει ως ακολούθως:

Το κοινοποιηθέν Μέτρο ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο Χορηγιών για τη Δημιουργία, Εκσυγχρονισμό και Ψηφιακή Αναβάθμιση Μονάδων Μεταποίησης ή/ και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων» πληροί σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του άρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ και συνεπώς συνιστά κρατική ενίσχυση.

2. Το Μέτρο κρίνεται ως συμβατό με τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 702/2014 και ως εκ τούτου, βάσει του άρθρου 9Α(α) του Νόμου, εγκρίνεται υπό τους εξής όρους:

- i. Η περίοδος εφαρμογής του Μέτρου, δηλαδή η περίοδος έγκρισης των αιτήσεων, θα πρέπει να λήξει κατά την ημερομηνία λήξης της εξάμηνης μεταβατικής περιόδου απαλλαγής των μέτρων που καλύπτονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 702/2014 που είναι η 30^η Ιουνίου 2023. Εάν η Αρμόδια Αρχή επιθυμεί να παρατείνει το Μέτρο πέραν αυτής

της ημερομηνίας, θα πρέπει μετά την 1η Ιανουαρίου 2023, ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου Κανονισμού που θα αντικαταστήσει τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ.702/2014, να κοινοποιήσει στην Έφορο την παράταση του Μέτρου, έτσι ώστε να αξιολογηθεί με βάση τον νέο Κανονισμό που θα βρίσκεται τότε σε ισχύ.

- ii. Να αποσαφηνιστεί ότι, όλες οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να είναι ενσώματα ή άυλα στοιχεία ενεργητικού, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφοι 21 και 22 του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 702/2014 αντίστοιχα, εκτός από τις γενικές δαπάνες που περιγράφονται στο άρθρο 17 (5) (γ) του πιο πάνω Κανονισμού.
 - iii. Η υποκατηγορία επιλέξιμων δαπανών με αρ. 12.3.1.2 και τίτλο «Λογισμικά συστήματα και υπηρεσίες πληροφορικής» θα πρέπει να διευκρινισθεί με τρόπο που να καλύπτει αποκλειστικά τις υπηρεσίες πληροφορικής που συνδέονται άρρηκτα με την απόκτηση ή δημιουργία του λογισμικού που επιχορηγείται στο πλαίσιο του Μέτρου.
 - iv. Το Μέτρο θα τεθεί σε ισχύ μετά τη δημοσίευση της παρούσας Απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας και τηρώντας τις πρόνοιες του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 702/2014.
3. Η παρούσα Απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Λευκωσία, 11 Ιανουαρίου 2022.

ΣΤΕΛΛΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ,
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

(Ε.Ε.Κ.Ε. 25.06.001.980.396)